

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 18. aprill 2018
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2018/0095 (NLE)

7974/18
ADD 2

WTO 78
SERVICES 27
FDI 14
COASI 95

ETTEPANEK

Saatja: Euroopa Komisjoni peasekretär,
allkirjastanud Jordi AYET PUIGARNAU, direktor

Kättesaamise
kuupäev: 18. aprill 2018

Saaja: Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär

Komisjoni dok nr: COM(2018) 194 final - ANNEX 2

Teema: LISA järgmise dokumendi juurde:
Ettepanek: Nõukogu otsus ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi vahelise investeringute kaitse lepingu sõlmimise kohta

---

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2018) 194 final - ANNEX 2.

Lisatud: COM(2018) 194 final - ANNEX 2

Brüssel, 18.4.2018
COM(2018) 194 final

ANNEX 2

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus

**ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Singapuri Vabariigi
vahelise investeringute kaitse lepingu sõlmimise kohta**

SUNDVÕÖRANDAMINE

Lepinguosalised kinnitavad ühist arusaama järgmisest.

1. Artiklis 2.6 „Sundvõõrandamine“ käsitletakse kahte olukorda. Esimene on otsene sundvõõrandamine, mille käigus käesoleva lepinguga hõlmatud investeering riigistatakse või sundvõõrandatakse muul viisil otseselt omandiõiguse ametliku üleandmise või omandi konfiskeerimise teel. Teine on kaudne sundvõõrandamine, mille puhul lepinguosalise kehtestatud meetme või meetmeseeria tagajärg on samaväärne otsese sundvõõrandamisega, sest selle käigus jäetakse käesoleva lepinguga hõlmatud investor olulisel määral ilma tema käesoleva lepinguga hõlmatud investeeringu omandiõiguse olulistest tunnustest, sealhulgas õigusest seda investeeringut kasutada, vallata ja võõrandada, ilma et seejuures omandiõigust ametlikult üle antaks või omandit konfiskeeritaks.
2. Selle kindlakstegemine, kas lepinguosalise meede või meetmeseeria kujutab endast konkreetses olukorras kaudset sundvõõrandamist, nõuab igal üksikjuhtumil eraldi faktipõhist uurimist, milles võetakse muu hulgas arvesse järgmisi tegureid:
  - a) meetme või meetmeseeria majanduslik mõju ja kestus, ehkki asjaolu, et lepinguosalise kehtestatud meede või meetmeseeria avaldab investeeringu majanduslikule väärtusele ebasoodsat mõju, ei kujuta isenesest veel selle tuvastamist, et on toimunud kaudne sundvõõrandamine;

- b) ulatus, milles meede või meetmeseeria piirab omandi kasutamise, valdamise või võõrandamise võimalusi; ning
- c) meetme või meetmeseeria laad, eelkõige selle eesmärk, kontekst ja mõte.

Suurema õiguskindluse huvides tuleb märkida, et välja arvatud harvadel juhtudel, kui meetme või meetmeseeria mõju on selle otstarvet arvestades nii ränk, et see näib ilmselgelt ülemäärasena, ei peeta kaudseks sundvõõrandamiseks lepinguosalise mittediskrimineerivat meetet või meetmeseeriat, mis on mõeldud ja mida rakendatakse õiguspäraste avaliku poliitika eesmärkide, nagu rahvatervise, ohutuse ja keskkonna kaitseks.

MAA SUNDVÕÕRANDAMINE

1. Kui sundvõõrandavaks lepinguosaliseks on Singapur, tuleb olenemata artiklist 2.6 „Sundvõõrandamine“ iga sundvõõrandamise puhul, mis on seotud maaga maa omandamist käsitleva seaduse (152. peatükk)¹ tähenduses, tasuda hüvitist turuväärtuse ulatuses kooskõlas nimetatud õigusaktiga.
2. Käesoleva lepingu kohaldamisel peaks igasugune maa omandamist käsitleva seaduse (152. peatükk) alusel võetav sundvõõrandamismeede teenima avalikke huve või olema seotud avalike huvide teenimisega.

---

¹ Maa omandamist käsitlev seadus („Land Acquisition Act“) (152. peatükk) käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kehtivas redaktsioonis.

SUNDVÕÕRANDAMINE JA INTELLEKTUAALOMANDI ÕIGUSED

Suurema õiguskindluse huvides tuleb märkida, et intellektuaalomandi õiguste kehtetuks tunnistamine, piiramine või loomine, niivõrd kui see meede on kooskõlas TRIPS-lepingu ning ELi ja Singapuri vahelise vabakaubanduslepingu kümnenda peatükiga „Intellektuaalomand“, ei kujuta endast sundvõõrandamist. Lisaks ei kujuta selle kindlakstegemine, et meede on vastuolus TRIPS-lepingu ning ELi ja Singapuri vahelise vabakaubanduslepingu kümnenda peatükiga „Intellektuaalomand“, endast selle tuvastamist, et on toimunud sundvõõrandamine.

VALITSEMISSEKTORI VÕLG

1. Ei tohi olla esitatud ühtki nõuet seoses sellega, et lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse teisest peatükist „Investeeringute kaitse“ tulenevat kohustust, või kui selline nõue on juba esitatud, ei tohi selle menetlemist kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel jätkata, kui restruktureerimine on nõude esitamise ajal kokkulepitud restruktureerimine või muutub kokkulepitud restruktureerimiseks pärast sellise nõude esitamist, välja arvatud nõue seoses sellega, et restruktureerimisega rikutakse artiklit 2.3 „Võrdne kohtlemine“¹.
2. Olenemata kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ artiklist 3.6 „Nõude esitamine kohtusse“ ning vastavalt käesoleva lisa punktile 1 ei või investor esitada kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel nõuet seoses sellega, et lepinguosalise võla restruktureerimisega rikutakse teise peatüki „Investeeringute kaitse“ kohast kohustust (v.a artiklis 2.3 „Võrdne kohtlemine“ sätestatud kohustus), enne kui kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ artikli 3.3 „Konsultatsioonid“ kohasest kirjaliku konsultatsioonitaotluse esitamisest on möödunud 270 päeva.

---

¹ Käesoleva lisa kohaldamisel ei kujuta pelk asjaolu, et investoreid või investeeringuid koheldakse õiguspärase avaliku poliitika eesmärkide alusel võlakriisi või selle ohu tingimustes erinevalt, endast artikli 2.3 „Võrdne kohtlemine“ sätete rikkumist.

3. Käesolevas lisas kohaldatakse järgmisi mõisteid:

„kokkulepitud restruktureerimine“ – lepinguosalise võla restruktureerimine või ümberkorraldamine, mis on toimunud a) võlainstrumentide kohandamise või muutmise teel, nagu on ette nähtud võlainstrumente käsitlevates tingimustes, sealhulgas neid reguleerivas õiguses või ii) võlavahetuse või muu sarnase protsessi kaudu, millega võlausaldajad, kellel on õigus vähemalt 75 %-le restruktureeritava võla jäägi põhisummast, on nõustunud.

võlainstrumenti „reguleeriv õigus“ – asjaomase võlainstrumenti suhtes kohaldatav õigus- ja reguleeriv raamistik.

4. Suurema õiguskindluse huvides tuleb märkida, et mõiste „lepinguosalise võlg“ hõlmab Euroopa Liidu puhul liikmesriigi valitsuse võlga või liikmesriigi võlga keskvalitsuse, piirkondliku või kohaliku omavalitsuse tasandil.

ARTIKLIS 4.12 OSUTATUD LEPINGUD

Euroopa Liidu liikmesriikide ja Singapuri vahelised lepingud on:

1. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Bulgaaria Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 15. septembril 2003;
2. Singapuri Vabariigi valitsuse ning Belgia ja Luksemburgi majandusliidu vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Brüsselis 17. novembril 1978;
3. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Tšehhi Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 8. aprillil 1995;
4. Saksamaa Liitvabariigi ja Singapuri Vabariigi vaheline leping investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 3. oktoobril 1973;

5. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Prantsuse Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Pariisis 8. septembril 1975;
6. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Läti Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 7. juulil 1998;
7. Singapuri Vabariigi ja Ungari Vabariigi vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 17. aprillil 1997;
8. Madalmaade Kuningriigi valitsuse ja Singapuri Vabariigi valitsuse vaheline majanduskoostöö leping, sõlmitud Singapuris 16. mail 1972;
9. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Poola Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Varssavis 3. juunil 1993;
10. Singapuri Vabariigi valitsuse ja Sloveenia Vabariigi valitsuse vaheline leping investeringute vastastikuse soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 25. jaanuaril 1999;

11. Singapuri Vabariigi ja Slovaki Vabariigi vaheline leping investeringute soodustamise ja vastastikuse kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 13. oktoobril 2006 ning
12. Singapuri Vabariigi valitsuse ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsuse vaheline leping investeringute soodustamise ja kaitse kohta, sõlmitud Singapuris 22. juulil 1975.

VAHENDUSMEHCHANISM
INVESTORI JA LEPINGUOSALISE VAHELISTE VAIDLUSTE LAHENDAMINE

ARTIKKEL 1

Eesmärk

Vahendusmehhanismi eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga mõlemat poolt rahuldav lahendus.

A JAGU

VAHENDUSMEHCHANISMI RAAMES KOHALDATAV MENETLUS

ARTIKKEL 2

Menetluse algatamine

1. Vaidluses osalev pool võib igal ajal nõuda vahendusmenetluse algatamist. Selleks tuleb teisele poolele esitada kirjalik taotlus.

2. Pool, kellele selline taotlus on adresseeritud, võtab taotluse heasoovlikule kaalumisele ning kiidab selle kirjalikult heaks või lükkab tagasi kümne päeva jooksul alates kättesaamisest.
3. Kui taotlus on seotud kohtlemisega, mis on poolele osaks saanud liidu institutsiooni, organi või asutuse poolt või liikmesriigi poolt ning artikli 3.5 „Teade kohtumenetluse algatamise kavatsuse kohta“ lõike 2 alusel kostjat kindlaks tehtud ei ole, adresseeritakse taotlus liidule. Kui liit võtab taotluse vastu, näidatakse vastuses, kas vahendusmenetluse pooleks on liit või asjaomane liikmesriik¹.

ARTIKKEL 3

Vahendaja valimine

1. Lepinguosalised püüavad kokku leppida vahendaja isikus hiljemalt 15 päeva jooksul alates artikli 2 „Menetluse algatamine“ lõikes 2 osutatud taotlusele antud vastuse kättesaamisest. Selle menetluse juurde võib kuuluda vahendaja nimetamine artikli 3.9 „Esimese astme kohus“ kohaselt koostatud nimekirjast.

---

¹ Suurema õiguskindluse huvides tuleb märkida, et kui taotlus on seotud Euroopa Liidu poolt osaks saanud kohtlemisega, on vahendusmenetluse pooleks Euroopa Liit ning vahendusmenetlusele kaasatakse täielikult kõik asjaomased liikmesriigid. Kui taotlus on seotud üksnes liidu ühe liikmesriigi poolt osaks saanud kohtlemisega, on vahendusmenetluse pooleks asjaomane liikmesriik, v.a juhul, kui asjaomane liikmesriik esitab taotluse, et vahendusmenetluse pooleks oleks Euroopa Liit.

2. Kui vaidluses osalevad pooled ei jõua lõike 1 alusel kokkuleppele vahendaja isikus, võib kumbki vaidluses osalev pool paluda kohtu eesistujal määrata vahendaja isik loosiga isikute hulgast, kelle suhtes on artikli 3.9 „Esimese astme kohus“ alusel kokkuleppele jõutud. Kohtu eesistuja valib vahendaja kümne tööpäeva jooksul alates emmalt-kummalt vaidluses osalevalt poolelt taotluse saamisest.
3. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, ei tohi vahendaja olla kummagi lepinguosalise kodanik.
4. Vahendaja aitab erapooletul ja läbipaistval viisil lepinguosalistel saada selgust meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus investeeringutele ning jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni.

ARTIKKEL 4

Vahendusmenetluse eeskirjad

1. Kümne päeva jooksul pärast vahendaja määramist esitab vahendusmenetluse algatanud vaidluses osalev pool vahendajale ja teisele vaidluses osalevale poolele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ning selle kahjuliku mõju kohta investeeringutele. Teine vaidluses osalev pool võib esitada probleemi kirjelduse kohta oma märkused kirjalikult 20 päeva jooksul pärast kirjelduse kättetoimetamise kuupäeva. Kumbki vaidluses osalev pool võib oma kirjeldusse või märkustesse lisada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks.

2. Vahendaja võib valida sobivaima viisi, mis võimaldab saada selgust asjaomases meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus investeringutele. Eelkõige võib vahendaja korraldada kohtumisi vaidluses osalevate poolte vahel, pidada nende pooltega nõu ühiselt või eraldi, kasutada ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ja pakkuda vaidluses osalevatele pooltele igasugust täiendavat tuge, mida nad soovivad. Enne asjaomaste ekspertide ja sidusrühmade abi või nõu kasutamist peab vahendaja nõu vaidluses osalevate pooltega.
3. Vahendaja võib anda nõu või pakkuda vaidluses osalevatele pooltele kaalumiseks välja lahenduse, mille nad võivad heaks kiita või tagasi lükata, samuti võivad nad kokku leppida teistsuguses lahenduses. Vahendaja ei anna aga nõu vaidlusaluse meetme kooskõla kohta teise peatükiga „Investeeringute kaitse“ ega kommenteeri seda.
4. Menetlus toimub selle vaidluses osaleva poole territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel mis tahes muus asukohas või muul viisil.
5. Vaidluses osalevad pooled püüavad jõuda mõlemat poolt rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul alates vahendaja nimetamisest. Kuni lõplikule kokkuleppele jõudmiseni võivad vaidluses osalevad pooled kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi.
6. Ühiselt kokku lepitud lahendused avaldatakse. Avaldatud versioon ei tohi aga sisaldada teavet, mille vaidluses osalev pool on tunnistanud konfidentsiaalseks.

7. Menetlus lõpetatakse:

- a) vaidluses osalevate poolte vahel ühiselt kokku lepitud lahenduse vastuvõtmisega selle lahenduse vastuvõtmise kuupäeval;
- b) vaidluses osalevate poolte vastastikusele kokkuleppele jõudmisega mis tahes menetlusetapis kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;
- c) vahendaja poolt pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist tehtud kirjaliku avaldusega selle kohta, et vahendamistegevuse jätkamine oleks kasutu, kõnealuse avalduse kuupäeval;
- d) ühe vaidluses osaleva poole kirjaliku avaldusega pärast tutvumist vahendusmenetluses ühiselt kokkulepitud lahendustega ning pärast vahendaja nõuannete ja välja pakutud lahenduste kaalumist kõnealuse avalduse kuupäeval.

B JAGU

RAKENDAMINE

ARTIKKEL 5

Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamine

1. Kui vaidluses osalevad pooled on lahenduses kokku leppinud, võtab kumbki vaidluses osalev pool vajalikud meetmed, et rakendada ühiselt kokkulepitud lahendus kokkulepitud aja jooksul.

2. Rakendav vaidluses osalev pool teatab teisele vaidluses osalevale poolele kirjalikult igast meetmest, mis võetakse ühiselt kokkulepitud lahenduse rakendamiseks.
3. Vaidluses osalevate poolte taotlusel esitab vahendaja neile kirjalikult faktiaruande kavandi, milles annab lühiülevaate järgmisest:
  - a) menetluses käsitletav meede,
  - b) järgitud menetlused ning
  - c) menetluste lõpptulemusena saavutatud ühiselt kokkulepitud lahendus, sealhulgas võimalikud ajutised lahendused.

Vahendaja annab vaidluses osalevatele pooltele 15 tööpäeva aega aruande kavandi kohta märkuste esitamiseks. Pärast vaidluses osalevate poolte poolt nimetatud aja jooksul esitatud märkuste kaalumist esitab vahendaja vaidluses osalevatele pooltele 15 tööpäeva jooksul kirjaliku lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat lepingut.

C JAGU

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 6

Seos vaidluste lahendamisega

1. Vahendusmenetlus ei ole mõeldud käesoleva lepingu või mõne muu kokkuleppe kohase vaidluste lahendamise menetluse alusena. Vaidluses osalev pool ei tohi sellistes vaidluste lahendamise menetlustes võtta aluseks ega kasutada tõenditena järgmist, samuti ei võta vahekohus arvesse järgmist:
  - a) teise vaidluses osaleva poole poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohad;
  - b) asjaolu, et teine vaidluses osalev pool on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega, või
  - c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.
2. Vahendusmehhanism ei piira lepinguosaliste ja vaidluses osalevate poolte õiguslikke seisukohti kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel ega B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel.

3. Kui vaidluses osalevad pooled ei lepi kokku teisiti, ilma, et see piiraks artikli 4 „Vahendusmenetluse eeskirjad“ lõike 6 kohaldamist, on menetluse kõik etapid, sealhulgas kõik nõuanded ja välja pakutud lahendused konfidentsiaalsed. Sellest hoolimata võib vaidluses osalev pool avalikustada vahendamise toimumise fakti.

ARTIKKEL 7

Tähtajad

Kõiki käesolevas lisas osutatud tähtaegu võib muuta vaidluses osalevate poolte kokkuleppel.

ARTIKKEL 8

Kulud

1. Kumbki vaidluses osalev pool kannab oma vahendusmenetluses osalemise kulud ise.

2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahendaja tasud ja kulud, kannavad vaidluses osalevad pooled võrdselt. Vahendajate tasud ja kulud on samad, mis on kindlaks määratud ICSIDI konventsiooni haldus- ja finantseeskirjade paragrahvi 14 lõike 1 alusel selles redaktsioonis, mis on jõus vahendusmenetluse algatamise kuupäeval.

KOHTU JA APELLATSIOONIKOHTU LIIKMETE
NING VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

Mõisted

1. Käesolevas käitumisjuhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:

„liige“ – kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel moodustatud kohtu või apellatsioonikohtu liige;

„vahendaja“ – isik, kes viib läbi vahendusmenetlust kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ A jao „Investori ja lepinguosalise vaheliste vaidluste lahendamine“ kohaselt;

„kandidaat“ – isik, kelle liikmeks valimist kaalutakse;

„assistent“ – isik, kes liikme ametisse nimetamise tingimuste kohaselt teostab uurimisi või abistab liiget;

„töötajad“ – liikme puhul tema juhendamise ja kontrolli all olevad isikud, välja arvatud assistendid.

Menetlusega seotud kohustused

2. Iga kandidaat ja liige hoidub ebasobivast või ebasobivana tunduvast käitumisest, on sõltumatu ja erapooletu, väldib otseseid ja kaudseid huvide konflikte ning järgib kõrgeid eetilisi norme, et tagada vaidluste lahendamise menetluse usaldusväärsus ja erapooletus. Liikmed ei võta kohtule või apellatsioonikohtule esitatud küsimustes vastu juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Endised liikmed peavad järgima käesoleva käitumisjuhendi punktides 15–21 sätestatud kohustusi.

Avalikustamiskohustus

3. Enne enda liikmeks ametisse nimetamist avalikustab kandidaat lepinguosalistele kõik endised ja praegused huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mõistliku eelduse kohaselt tekitada menetluses ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje. Sel eesmärgil teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast sõltuva, et selgitada välja kõik sellised huvid, suhted ja küsimused.
4. Liige edastab teabe käesoleva käitumisjuhendi tegeliku või võimaliku rikkumise kohta üksnes vaidluses osalevatele pooltele ja vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele.

5. Liige teeb ka edaspidi mõistlikes piirides alati kõik endast sõltuva, et selgitada välja käesoleva käitumisjuhendi punktis 3 osutatud huvid, suhted või küsimused, ja avalikustab need. Avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab liikmelt kõikide selliste menetluse mis tahes etapis tekkida võivate huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist võimalikult varakult pärast seda, kui liige on neist teada saanud. Liige avalikustab niisugused huvid, suhted ja küsimused, saates selle kohta kirjaliku teate vaidluses osalevatele pooltele ja vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele kaalumiseks.

Liikme ülesanded

6. Liige peab kogu menetluse käigus täitma oma ülesandeid põhjalikult ja kiiresti, hoolikalt ja õiglaselt.
7. Liige käsitleb üksnes neid küsimusi, mis menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemiseks vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi teisele isikule.
8. Liige võtab kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et tema assistendid ja töötajad on teadlikud käesoleva käitumisjuhendi punktides 2, 3, 4, 5, 19, 20 ja 21 ning täidavad neid.
9. Liige ei astu menetluse asjus ühepoolsetesse kontaktidesse.

Liikme sõltumatus ja erapooletus

10. Liige peab olema sõltumatu ja erapooletu ning vältima erapooliku või ebasobiva mulje jätmist ega tohi lasta ennast mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikust arvamusest, lojaalsusest vaidluses osalevale või mitteosalevale poolele ega kriitikakartusest.
11. Liige ei võta otseselt ega kaudselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või tunduda takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.
12. Liige ei või kasutada oma ametiseisundit kohtus mis tahes isiklike või erahuvide edendamiseks ning hoidub toimingutest, mis võivad jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada.
13. Liige ei tohi lasta rahalistel, äriistel, erialastel, perekondlikel või sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.
14. Liige peab hoiduma selliste suhete sõlmimisest või rahaliste huvide omandamisest, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad mõistliku eelduse kohaselt jätta ebasobiva või erapooliku mulje.

Endiste liikmete kohustused

15. Kõik endised liikmed peavad hoiduma toimingutest, mis võivad jätta mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said kohtu või apellatsioonikohtu otsusest kasu.
16. Ilma et see piiraks artikli 3.9 „Esimese astme kohus“ lõike 5 ja artikli 3.10 „Apellatsioonikohus“ lõike 4 kohaldamist, kohustuvad liikmed tagama, et pärast ametiaja lõppemist ei seo nad end mingil moel järgmisega:
  - a) investeerimisvaidlused, mis olid kohtus või apellatsioonikohtus menetlemisel enne nende ametiaja lõppu;
  - b) investeerimisvaidlused, mis on otseselt ja ilmselt seotud vaidlustega, sealhulgas lõpetatud vaidlustega, mille menetlemises nad on kohtu või apellatsioonikohtu liikmena osalenud.
17. Liige kohustub tagama, et ta ei tegutse kolme aasta jooksul pärast oma ametiaja lõppu mõne vaidluses osaleva poole esindajana investeerimisvaidlustes, mida kohtus või apellatsioonikohtus menetletakse.
18. Kui kohtu või apellatsioonikohtu eesistujat teavitatakse või ta saab muul viisil teada, et kohtu või apellatsioonikohtu endine liige on väidetavalt rikkunud punktides 15–17 sätestatud kohustusi, uurib ta küsimust ja annab endisele liikmele võimaluse esitada oma seisukoht. Kui pärast kontrollimist selgub, et väidetav rikkumine on kinnitust leidnud, teavitab ta sellest:

- a) kutseühendust või muud sellist institutsiooni, kuhu asjaomane endine liige kuulub;
- b) lepinguosalisi ning
- c) kõikide muude asjakohaste investeerimiskohtute või apellatsioonikohtute eesistujaid.

Kohtu või apellatsioonikohtu eesistuja teeb käesoleva punkti kohaselt tehtud järeldused avalikuks.

Konfidentsiaalsus

- 19. Ükski liige ega endine liige ei avalda ega kasuta menetlusega seotud või menetluse käigus saadud mitteavalikku teavet, välja arvatud selle menetluse huvides, ning eelkõige ei avalda ega kasuta ta seda teavet isikliku kasu saamiseks või kasu hankimiseks teistele või teiste huvide mõjutamiseks.
- 20. Liige ei avalikusta kohtu otsust ega selle osa enne selle avalikustamist vastavalt 8. lisale.
- 21. Liige või endine liige ei avalda kunagi teavet kohtu või apellatsioonikohtu nõupidamiste kohta ega ühegi liikme seisukohtade kohta neis nõupidamistes.

Kulud

22. Iga liige peab arvestust menetlusele kulunud aja ja tehtud kulude üle ning esitab nende kohta lõpparuande.

Vahendajad

23. Käesolevas käitumisjuhendis kirjeldatud norme, mida kohaldatakse liikmete või endiste liikmete suhtes, kohaldatakse *mutatis mutandis* ka vahendajate suhtes.

Nõuandekomitee

24. Kohtu või apellatsioonikohtu eesistujat abistab nõuandekomitee, mis kohtu puhul koosneb kohtu ase-eesistujast ja kõige vanemast liikmest ning apellatsioonikohtu puhul apellatsioonikohtu ase-eesistujast ja kõige vanemast liikmest, et tagada käesoleva käitumisjuhendi ja artikli 3.11 „Eetika“ nõuetekohane kohaldamine ja mis tahes muu ülesande täitmine, kui see on ette nähtud.

EESKIRJAD ÜLDSUSE JUURDEPÄÄSU KOHTA DOKUMENTIDELE,
ISTUNGITE KOHTA JA KOLMANDATE ISIKUTE VÕIMALUSE KOHTA
ESITADA ESILDISI

ARTIKKEL 1

1. Kui käesoleva lisa artiklitest 2 ja 4 ei tulene teisiti, edastab kostja pärast järgmiste dokumentide saamist need viivitamata vaidluses mitteosalevale lepinguosalisele ja käesoleva lisa artiklis 5 nimetatud hoiulevõtjale, kes teeb need üldsusele kättesaadavaks:
  - a) artikli 3.3 „Konsultatsioonid“ lõikes 1 osutatud konsultatsioonitaotlus;
  - b) artikli 3.5 „Teade kohtumenetluse algatamise kavatsuse kohta“ lõikes 1 osutatud teade kohtumenetluse algatamise kavatsuse kohta;
  - c) artikli 3.5 „Teade kohtumenetluse algatamise kavatsuse kohta“ lõikes 2 osutatud teade kostja kindlakstegemise kohta;
  - d) artiklis 3.6 „Nõude esitamine kohtusse“ osutatud nõue;

- e) vaidluses osaleva poole poolt kohtule esitatud menetlusdokumendid, memorandumid ja avaldused, ekspertide aruanded ning artikli 3.17 „Vaidluses mitteosalev lepinguosaline“ ja käesoleva lisa artikli 3 alusel esitatud kirjalikud esildised;
  - f) kohtu istungite protokollid või üleskirjutused, kui need on olemas ning
  - g) kohtu või vajaduse korral kohtu eesistuja või ase-eesistuja korraldused ja otsused.
2. Kui käesoleva lisa artiklis 4 sätestatud eranditest ei tulene teisiti, võib kohus omal algatusel või mis tahes isiku taotlusel ning pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist otsustada, kas ja kuidas teha kättesaadavaks muid kohtule esitatud või kohtu poolt välja antud dokumente, mis ei kuulu lõike 1 reguleerimisalasse. Siia hulka võib kuuluda näiteks niisuguste dokumentide kättesaadavaks tegemine konkreetses kohas või käesoleva lisa artiklis 5 osutatud hoiulevõtja kaudu.

ARTIKKEL 2

Kohtu istungid on üldsusele avatud ja vaidluses osalevate pooltega konsulteerides määrab vahekohus kindlaks asjakohase logistilise korralduse. Vaidluses osalev pool, kes kavatseb istungil kasutada kaitstuks kuulutatud teavet, peab sellest siiski kohtule teatama. Kohus teeb vajalikud korraldused, et kaitsta seda teavet avalikustamise eest.

ARTIKKEL 3

1. Kohus võib pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist lubada isikul, kes ei ole ei vaidluses osalev pool ega vaidluses mitteosalev lepinguosaline (edaspidi „kolmas isik“), esitada kohtule kirjalikke esildisi vaidlusesse puutuvates küsimustes.
2. Kolmas isik, kes soovib esitada esildist, pöördub kohtu poole ja esitab kirjalikult järgmise teabe, mis peab olema kohtumenetluse keeles, kokkuvõtlik ja järgima lehekülgede piirnorme, mida kohus võib kehtestada:
  - a) kolmanda isiku kirjeldus, sealhulgas vajaduse korral tema liikmesus ja õiguslik staatus (nt kutseühing või muu valitsusväline organisatsioon), tema üldeesmärgid, tegevuse laad ja emaorganisatsioon, kaasa arvatud organisatsioon, mis kolmandat isikut otseselt või kaudselt kontrollib;
  - b) teave otseste ja kaudsete sidemete kohta, mis kolmandal isikul on vaidluses osaleva poolega;
  - c) teave valitsuse, isiku või organisatsiooni kohta, kes on andnud rahalist või muud toetust esildise koostamisel või on andnud kolmandale isikule olulist abi kahe aasta jooksul enne kolmanda isiku poolt käesoleva artikli alusel taotluse esitamist (nt rahastamine ligikaudu 20 protsendi ulatuses tema aastasest kogukäibest);

- d) kirjeldus selle kohta, mis laadi huvi on kolmandal isikul kohtumenetluses ning
  - e) konkreetsed faktilised või õiguslikud küsimused menetluses, mida kolmas isik soovib oma kirjalikus esildises käsitleda.
3. Tehes kindlaks, kas sellist esildist tuleks lubada, võtab kohus muu hulgas arvesse järgmist:
- a) kas kolmandal isikul on kohtumenetluses olulisi huve ning
  - b) mil määral oleks esildis kohtule abiks kohtumenetlusega seotud faktilise või õigusliku küsimuse lahendamisel, pakkudes vaatenurka, eriteadmisi või arusaamu, mis erinevad vaidluses osalevate poolte omadest.
4. Kolmanda isiku tehtud esildis peab:
- a) olema kuupäevastatud ja allkirjastatud isiku poolt, kes kolmanda isiku nimel selle esildise esitab;
  - b) olema kokkuvõtlik ja igal juhul mitte pikem, kui kohus on lubanud;
  - c) esitama kolmanda isiku seisukoha asjaomastes küsimustes täpselt ning
  - d) käsitlema ainult küsimusi, mis puutuvad asjaomasesse vaidlusse.

5. Kohus tagab, et sellised esildised ei katkesta kohtumenetlust ega koorma seda liigselt ega kahjusta ebaõiglaselt kumbagi vaidluses osalevat poolt. Kohus võib vajaduse korral kehtestada korra, mille kohaselt menetletakse esildisi juhul, kui neid esitatakse mitu.
6. Kohus tagab, et vaidluses osalevatele pooltele antakse mõistlik võimalus esitada oma tähelepanekud kolmanda isiku esildise kohta.

ARTIKKEL 4

1. Konfidentsiaalset või kaitstud teavet lõike 2 tähenduses, mis on selliseks kuulutatud lõigete 3–9 alusel, ei tehta üldsusele kättesaadavaks.
2. Konfidentsiaalne või kaitstud teave on:
  - a) konfidentsiaalne äriteave;
  - b) teave, mida kaitstakse käesoleva lepingu alusel üldsusele avalikustamise eest;
  - c) teave, mida kaitstakse üldsusele avalikustamise eest järgmiselt: kui tegemist on kostja teabega, siis kostja õiguse alusel, kui aga tegemist on muu teabega, siis sellise õiguse või selliste eeskirjade alusel, mille kohus tunnistab sellise teabe avalikustamise suhtes kohaldatavaks.

3. Kui dokument, mis ei ole kohtu korraldus või otsus, tuleb käesoleva lisa artikli 1 lõike 1 alusel üldsusele kättesaadavaks teha, toimib vaidluses osalev pool, vaidluses mitteosalev lepinguosaline või kolmas isik, kes selle dokumendi esitab, selle esitamise ajal järgmiselt:
  - a) teatab, kas tema kinnitusel sisaldab dokument teavet, mida tuleb avalikustamise eest kaitsta,
  - b) näitab dokumendi kohtule esitamise ajal sellise teabe selgesti ära ning
  - c) esitab viivitamata või kohtu määratud tähtaja jooksul dokumendist redigeeritud versiooni, kust kaitstud teave välja jäetud.
4. Kui dokument, mis ei ole kohtu korraldus või otsus, tuleb käesoleva lisa artikli 1 lõike 2 alusel tehtud kohtuotsuse kohaselt üldsusele kättesaadavaks teha, peab vaidluses osalev pool, vaidluses mitteosalev lepinguosaline või kolmas isik, kes on selle dokumendi esitanud, 30 päeva jooksul alates kohtuotsuse tegemisest selle kohta, et dokument tuleb üldsusele kättesaadavaks teha, teatama, kas tema kinnitusel sisaldab dokument teavet, mida tuleb avalikustamise eest kaitsta, ja esitama dokumendist redigeeritud versiooni, kust kaitstud teave on välja jäetud.
5. Kui lõike 4 alusel on tehtud ettepanek teavet välja jätta, võib iga vaidluses osalev pool, kes ei ole kõnealuse dokumendi esitaja, esitada sellele ettepanekule vastuväite ja/või teha oma ettepaneku selle kohta, millist teavet välja jätta. Sellised vastuväited või vastuettepanekud tuleb esitada 30 päeva jooksul alates kavandatavate väljajätetega dokumendi kättesaamisest.

6. Kui käesoleva lisa artikli 1 lõike 1 alusel tuleb üldsusele kättesaadavaks teha kohtu otsus, annab kohus kõikidele vaidluses osalevatele pooltele võimaluse esitada esildisi selle kohta, millises ulatuses sisaldab see dokument teavet, mida tuleb avalikustamise eest kaitsta, ja teha oma ettepanek dokumendist teabe väljajätmiseks eesmärgiga hoida ära selle teabe avalikustamine.
7. Kohus teeb otsuse kõikide küsimuste kohta, mis on seotud nende dokumentide kavandatava redigeerimisega lõigete 3–6 alusel, ja määrab oma äranägemise järgi kindlaks, millises ulatuses tuleks üldsusele kättesaadavaks tehtavatest dokumentidest teavet välja jätta.
8. Kui kohus otsustab, et teavet ei tohiks lõigete 3–6 alusel dokumendist välja jätta või et dokumendi üldsusele kättesaadavaks tegemist ei tohiks takistada, võib vaidluses osalev pool, vaidluses mitteosalev lepinguosaline või kolmas isik, kes vabatahtlikult esitas selle dokumendi menetlustoimikusse, 30 päeva jooksul kohtu otsusest arvates:
  - a) võtta sellist teavet sisaldava dokumendi või selle osa kohtumenetluse toimikust välja või
  - b) esitada dokumendi uuesti vormis, mis on kooskõlas kohtu otsusega.
9. Vaidluses osalev pool, kes kavatseb istungil kasutada teavet, mis on tema kinnitusel konfidentsiaalne või kaitstud teave, teatab sellest kohtule. Kohus teeb pärast vaidluses osalevate pooltega konsulteerimist otsuse selle kohta, kas seda teavet tuleks kaitsta, ja võtab meetmeid, et takistada kaitstud teabe avalikuks tulekut vastavalt käesoleva lisa artiklile 2.

10. Üldsusele ei tohi kättesaadavaks teha teavet, mille üldsusele teatavaks saamine seaks see ohtu vaidluste lahendamise menetluse nõuetekohasuse vastavalt lõikele 11.

11. Kui teabe avaldamine seaks ohtu vaidluste lahendamise menetluse nõuetekohasuse, võib kohus omal algatusel või vaidluses osaleva poole taotlusel, olles vajaduse korral vaidluses osalevate pooltega konsulteerinud, võtta asjakohaseid meetmeid teabe avaldamise takistamiseks või edasilükkamiseks, kui:
  - a) avaldamine takistaks tõendusmaterjalide kogumist või koostamist või
  - b) avaldamine viiks tunnistajate, vaidluses osalevate poolte nimel tegutsevate advokaatide või kohtu liikmete hirmutamiseni või
  - c) tegemist on võrreldavate erandlike asjaoludega.

ARTIKKEL 5

ÜRO peasekretär tegutseb UNCITRALi sekretariaadi kaudu hoiulevõtjana ja teeb käesoleva lisa alusel teabe üldsusele kättesaadavaks.

ARTIKKEL 6

Kui käesolevas lisas on sätestatud, et kohus tegutseb oma äranägemise järgi, tegutseb kohus oma äranägemise järgi, võttes arvesse:

- a) avalikku huvi lepingul põhinevate investeerimisvaidluste lahendamise menetluse ja konkreetse kohtumenetluse läbipaistvuse vastu ning
- b) vaidluses osalevate poolte huvi nende vaidluse õiglase ja tõhusa lahendamise vastu.

VAHEKOHTU TÖÖKORD

Üldsätted

1. Kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jaos „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ ja käesolevas lisas kasutatakse järgmisi mõisteid:

„nõustaja“ – isik, kelle lepinguosaline on palganud nõustamiseks või abistamiseks seoses vahekohtumenetlusega;

„vahekohtunik“ – artikli 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ alusel moodustatud vahekohtu liige;

„assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt teostab uurimisi või abistab vahekohtunikku;

„kaebuse esitanud lepinguosaline“ – lepinguosaline, kes taotleb vahekohtu moodustamist lepingu artikli 3.28 „Vahekohtumenetluse algatamine“ alusel;

„lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati“ – lepinguosaline, kes väidetavalt rikub artiklis 3.25 „Kohaldamisala“ osutatud sätteid;

„vahekohus“ – artikli 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ kohaselt moodustatud kohus;

„lepinguosalise esindaja“ – töötaja või isik, kelle on ametisse nimetanud lepinguosalise ministeerium või valitsusasutus või mis tahes muu avalik-õiguslik üksus ning kes esindab lepinguosalist käesoleva lepinguga seotud vaidluses.

2. Käesolevat lisa kohaldatakse kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ kohaste vaidluste lahendamise menetluste suhtes, kui lepinguosalsed ei ole kokku leppinud teisiti.
3. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, vastutab vaidluse lahendamise menetluse logistilise korralduse eest, eriti istungite korraldamise eest, kui ei ole kokku lepitud teisiti. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahekohtunike kulud, kannavad lepinguosalsed võrdselt.

Teated

4. Lepinguosalised ja vahekohus edastavad kõik taotlused, teated, kirjalikud esildised ja muud dokumendid e-posti teel, kusjuures koopia esitatakse samal päeval faksi või tähtsaadetise teel, kulleriga, kättesaamistõendi vastu või muu telekommunikatsioonivahendi abil, millega tagatakse kõnealuse saatmise registreerimine. Kui ei ole tõendatud teisiti, loetakse e-kiri kättesaaduks selle saatmise kuupäeval.

5. Lepinguosaline esitab elektroonilise koopia igast oma kirjalikust esildisest ja vastuväitest igale vahekohtunikule ja samal ajal ka teisele lepinguosalisele. Lepinguosaline esitab dokumendist ka paberkoopia.
6. Kõik teated adresseeritakse vastavalt Singapuri kaubandus- ja tööstusministeeriumi Põhja-Ameerika ja Euroopa osakonna direktorile ja Euroopa Liidu komisjoni kaubanduse peadirektoraadile.
7. Kui teisel lepinguosalisel ei ole midagi selle vastu, võib taotlustes, teadetes, kirjalikes esildistes või muudes vahekohtumenetlusega seotud dokumentides esinevate kirjavigade parandamiseks saata uue dokumendi, milles muudatused on selgelt välja toodud.
8. Kui dokumendi kättetoimetamise tähtaja viimane päev langeb Singapuri või Euroopa Liidu ametlikule pühale, toimetatakse dokument kätte järgmisel tööpäeval.

Vahekohtumenetluse alustamine

10. a) Kui vastavalt artiklile 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ või käesoleva lisa eeskirjadele 22, 24 või 51 valitakse vahekohtunikud loosi teel, on mõlema lepinguosalise esindajatel õigus olla loosi tõmbamise ajal kohal.
- b) Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, kohtuvad nad vahekohtuga seitsme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist, et määrata kindlaks küsimused, mida lepinguosalised või vahekohus peavad asjakohaseks, sealhulgas vahekohtunikele makstav tasu ja kulude hüvitamine. Vahekohtunikud ja lepinguosaliste esindajad võivad osaleda sellisel kohtumisel telefoni teel või videokonverentsi kaudu.

11. a) Kui lepinguosalisel ei lepi seitsme tööpäeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, määratakse vahekohtu pädevuseks järgmine:

„vaadata artikli 3.28 kohases vahekohtu moodustamise taotluses nimetatud asi läbi, pidades silmas lepingu asjaomaseid sätteid; otsustada, kas asjaomane meede on kooskõlas artiklis 3.25 osutatud sätetega, tehes kindlaks õiguslikud ja/või faktilised asjaolud ja nende põhjused; ning teha artiklite 3.31 ja 3.32 kohane otsus“.

- b) Kui lepinguosalisel on vahekohtu pädevuses kokku leppinud, teatavad nad sellest kokkuleppes viivitamata vahekohtule.

Esmased esildised

12. Kaebuse esitanud lepinguosaline esitab oma esmased kirjalikud esildised hiljemalt 20 päeva pärast vahekohtu moodustamist. Lepinguosaline, kelle vastu kaebus esitati, esitab oma kirjaliku vastuse hiljemalt 20 päeva pärast esmase kirjaliku esildise kättetoimetamist.

Vahekohtute töö

13. Vahekohtu eesistuja juhatab kõiki istungeid. Vahekohus võib delegeerida eesistujale volitused teha haldus- ja menetlusotsuseid.

14. Kui kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jaos „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ ei ole sätestatud teisiti, võib vahekohus oma tegevuses kasutada kõiki sidevahendeid, sealhulgas telefoni, faksi või arvutisidet.
15. Vahekohtu nõupidamistel võivad osaleda üksnes vahekohtunikud, kuid vahekohus võib lubada nõupidamise juures viibida oma assistentidel.
16. Kõikide otsuste koostamise eest vastutab üksnes vahekohus ja seda ülesannet ei delegeerita.
17. Kui tekib menetlusküsimus, mis ei ole hõlmatud kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ ja selle lisadega, võib vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist võtta kasutusele sobiva menetluse, mis on kõnealuste sätetega kooskõlas.
18. Kui vahekohus peab vajalikuks muuta mõnda menetluses kohaldatavat tähtaega või teha muid menetluslikke või halduslikke muudatusi, teavitab ta lepinguosalisi kirjalikult täienduste või muudatuste põhjustest, märkides ära vajaliku tähtaja või muudatuse.

Asendamine

19. Kui vahekohtunikul ei ole võimalik osaleda menetluses, kui ta end taandab või ta tuleb asendada, valitakse talle asendaja kooskõlas artikliga 3.29 „Vahekohtu moodustamine“.

20. Kui lepinguosaline on arvamisel, et vahekohtunik ei vasta 11. lisa esitatud käitumisjuhendis (edaspidi „käitumisjuhend“) sätestatud nõuetele ja tuleks seetõttu asendada, teatab ta sellest teisele lepinguosalisele 15 päeva jooksul alates sellest, kui ta sai teada asjaoludest, mille tõttu vahekohtunik ei vasta käitumisjuhendi nõuetele.
21. Kui lepinguosaline on arvamisel, et vahekohtunik, välja arvatud vahekohtu eesistuja, ei vasta käitumisjuhendis sätestatud nõuetele, konsulteerivad lepinguosalisel omavahel ja juhul, kui nad jõuavad kokkuleppele, asendavad nad vahekohtuniku ja valivad talle asendaja artiklis 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ sätestatud menetluse kohaselt.
22. Kui lepinguosalisel ei jõua vahekohtuniku asendamise küsimuses kokkuleppele, võib ükskõik kumb lepinguosaline taotleda, et sellest teavitataks vahekohtu eesistujat, kes teeb lõpliku otsuse.

Kui vahekohtu eesistuja jõuab sellise taotluse põhjal seisukohale, et vahekohtunik ei vasta käitumisjuhendis sätestatud nõuetele, valitakse uus vahekohtunik.

Asendatava vahekohtuniku valinud lepinguosaline valib artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõike 2 alusel koostatud nimekirjas olevate ülejäänud asjaomaste isikute seast ühe vahekohtuniku. Kui lepinguosaline ei suuda valida vahekohtuniku viie päeva jooksul pärast vahekohtu eesistuja seisukohavõttu, valib kaubanduskomitee esimees või esimehe esindaja vahekohtuniku artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõike 2 alusel koostatud nimekirjas olevate ülejäänud asjaomaste isikute seast loosiga kümne päeva jooksul pärast vahekohtu eesistuja seisukohavõttu.

Kui artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikes 2 osutatud nimekirja ei ole artikli 3.29 („Vahekohtu moodustamine“) lõikes 4 ette nähtud ajaks veel koostatud, valib asendatava vahekohtuniku valinud lepinguosaline või, kui see lepinguosaline ei suuda seda teha, komitee esimees või esimehe esindaja vahekohtuniku viie päeva jooksul pärast vahekohtu eesistuja seisukohavõttu:

- a) ülejäänud isikute hulgast, kelle on nimetanud teine lepinguosaline vastavalt artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikele 2, kui lepinguosaline ei ole suutnud ühtegi isikut nimetada;
- b) nende isikute seast, kelle lepinguosaline oli nimetanud vastavalt artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikele 2, kui lepinguosalisel ei ole suutnud nimekirjas kokku leppida vastavalt artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikele 2.

23. Kui lepinguosaline on arvamisel, et vahekohtu eesistuja ei vasta käitumisjuhendis sätestatud nõuetele, konsulteerivad lepinguosalisel omavahel ja juhul, kui nad jõuavad kokkuleppele, asendavad nad vahekohtu eesistuja ja leiavad talle asendaja artiklis 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ sätestatud menetluse kohaselt.

24. Kui lepinguosalisel ei jõua eesistuja asendamise küsimuses kokkuleppele, võib ükskõik kumb lepinguosaline taotleda, et küsimus suunataks edasi erapooletule kolmandale isikule. Kui lepinguosalisel ei jõua kokkuleppele erapooletu kolmanda isiku suhtes, suunatakse küsimus mõnele artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikes 1 osutatud nimekirja alles jäänud isikule. Sellise isiku valib loosi teel komitee esimees või tema esindaja. Kõnealuse isiku otsus vahekohtu eesistuja väljavahetamise küsimuses on lõplik.

Kui see isik otsustab, et esialgne vahekohtu eesistuja ei vastanud käitumisjuhendis sätestatud nõuetele, lepivad lepinguosalisel kokku eesistuja asendamises. Kui lepinguosalisel ei jõua uue eesistuja küsimuses kokkuleppele, teeb komitee esimees või esimehe esindaja valiku artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõikes 1 osutatud nimekirja alles jäänud isikute seast loosiga. Nimekirja alles jäänud isikute hulka ei arvata isikut, kes otsustas, et esialgne vahekohtu eesistuja ei vastanud käitumisjuhendis sätestatud nõuetele. Vahekohtu uus eesistuja valitakse viie päeva jooksul pärast seda, kui ilmnes vajadus eesistuja asendada.

25. Vahekohtu töö peatatakse käesoleva lisa eeskirjades 19, 20, 21, 22, 23 ja 24 sätestatud menetluste ajaks.

Istungid

26. Eesistuja määrab kokkuleppel lepinguosaliste ja teiste vahekohtunikega istungi kuupäeva ja kellaaaja ning esitab selle kohta lepinguosalistele kirjaliku kinnituse. Selle teabe teeb avalikkusele kättesaadavaks menetluse logistilise korraldamise eest vastutav lepinguosaline, välja arvatud juhul, kui istung on üldsusele suletud. Vahekohus võib jätta istungi kokku kutsumata, välja arvatud juhul, kui üks lepinguosaline ei ole sellega nõus.
27. Kui lepinguosalisel ei lepi kokku teisiti, toimub istung Brüsselis, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on Singapur, ja Singapuris, kui kaebuse esitanud lepinguosaline on liit.
28. Vahekohus võib kokku kutsuda täiendava istungi, kui lepinguosalisel selles kokku lepivad.

29. Kõik vahekohtunikud peavad kogu istungi ajal kohal olema.
30. Järgmised isikud võivad istungil osaleda olenemata sellest, kas istungid on üldsusele avatud või mitte:
- a) lepinguosaliste esindajad;
  - b) lepinguosaliste nõustajad;
  - c) halduspersonal, tõlgid, tõlkijad ja protokollijad ning
  - d) vahekohtunike assistendid.

Vahekohtu poole võib pöörduda vaid lepinguosalise esindaja või nõustaja.

31. Kumbki lepinguosaline esitab üheaegselt ja hiljemalt viis päeva enne istungi kuupäeva vahekohtule ja teisele lepinguosalisele nimekirja isikutest, kes esitavad istungil lepinguosalise nimel suulisi väiteid või selgitusi, ja teistest istungil osalevatest esindajatest ja nõustajatest.
32. Vahekohtu istungid on üldsusele avatud, välja arvatud juhul, kui lepinguosalised otsustavad, et need on osaliselt või tervikuna üldsusele suletud. Kui istungid on üldsusele avatud ja kui lepinguosalised ei ole leppinud kokku teisiti:

- a) saab sisetelevisioonisüsteemi kaudu ülekantavat istungit samal ajal avalikult vaadata vahekohtu istungi toimumise kohas asuvas eraldi ruumis;
- b) istungi avaliku ülekande vaatamiseks tuleb registreeruda;
- c) vaatamiseks ettenähtud ruumis ei ole lubatud teha audio- ega videosalvestusi ega pildistada;
- d) vahekohtul on õigus kuulutada istung suletuks, et käsitleda konfidentsiaalse teabega seotud küsimusi.

Vahekohus peab kinnise istungi, kui lepinguosalise esildised ja väited sisaldavad konfidentsiaalset teavet. Erandkorras on vahekohtul õigus pidada kinniseid istungeid mis tahes ajal kas omal algatusel või emma-kumma lepinguosalise palvel.

33. Vahekohus korraldab istungi järgmisel viisil, tagades, et kaebuse esitanud lepinguosalisele ja lepinguosalisele, kelle vastu kaebus esitati, antakse võrdselt aega.

Esildised

- a) kaebuse esitanud lepinguosalise esildis;
- b) selle lepinguosalise vastuväide, kelle vastu kaebus esitati.

Ümberlukkavad väited

- a) kaebuse esitanud lepinguosalise ümberlukkav väide;
  - b) selle lepinguosalise vastuväide ümberlukkavale väitele, kelle vastu kaebus esitati.
34. Vahekohus võib esitada mõlemale lepinguosalisele küsimusi mis tahes ajal istungi jooksul.
35. Vahekohus korraldab iga istungi protokollide koostamise ja selle edastamise lepinguosalistele nii kiiresti kui võimalik.
36. Kumbki lepinguosaline võib 10 päeva jooksul pärast istungi kuupäeva esitada üheaegselt nii vahekohtule kui ka teisele lepinguosalisele istungil tekkinud küsimuste kohta täiendavaid kirjalikke esildisi.

Kirjalikud küsimused

37. Vahekohus võib igal ajal menetluse käigus esitada ühele või mõlemale lepinguosalisele kirjalikke küsimusi. Kummalegi lepinguosalisele saadetakse koopia vahekohtu esitatud küsimustest.
38. Kumbki lepinguosaline saadab koopia oma kirjalikust vastusest vahekohtu küsimustele üheaegselt nii vahekohtule kui ka teisele lepinguosalisele. Kumbki lepinguosaline võib esitada kirjalikke märkusi teise lepinguosalise vastuse kohta viie päeva jooksul pärast selle kättesaamist.

Konfidentsiaalsus

39. Lepinguosalised ja nende nõustajad tagavad istungite konfidentsiaalsuse, juhul kui istungit peetakse kinnise istungina vastavalt käesoleva lisa eeskirjale 32, ning nõupidamiste, vahekohtu vahearuande, kõigi vahekohtule esitatud kirjalike esildiste ja vahekohtuga toimunud suhtluse konfidentsiaalsuse. Mõlemad lepinguosalised ja nende nõustajad käsitlevad teise lepinguosalise poolt vahekohtule esitatud ja konfidentsiaalsena märgitud teavet konfidentsiaalsena. Kui lepinguosalise poolt vahekohtule edastatud esildis sisaldab konfidentsiaalset teavet, esitab see lepinguosaline teise lepinguosalise palvel 15 päeva jooksul ka esildise mittekonfidentsiaalse versiooni, mille võiks avalikustada üldsusele. Käesolev lisa ei keela lepinguosalisel avaldada üldsusele oma seisukohti, kuid selle käigus ei tohi teise lepinguosalise esitatud teabele viidates avaldada teise lepinguosalise poolt konfidentsiaalsena märgitud teavet.

Ühepoolsed kontaktid

40. Vahekohus ei kohtu, ei kuula ära ega võta muul moel ühendust lepinguosalisega ilma teise lepinguosalise juuresolekuta.
41. Ükski vahekohtunik ei tohi arutada menetluse sisu ühe või mõlema poolega, kui teised vahekohtunikud ei viibi kohal.

Amicus curiae esildised

42. Kui lepinguosalisel ei lepi kolme päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamist kokku teisiti, võib vahekohus võtta vastu lepinguosaliste huvitatud füüsiliste või juriidiliste isikute poolt omal algatusel esitatud kirjalikke esildisi, tingimusel et need esitatakse 10 päeva jooksul pärast vahekohtu moodustamise kuupäeva, et need on lühikesed ja mitte mingil juhul pikemad kui 15 trükilehekülge, sealhulgas lisad, ja et need puudutavad otseselt vahekohtus arutlusel olevaid faktilisi küsimusi.
43. Esildis peab sisaldama selle koostanud füüsilise või juriidilise isiku kirjeldust, nimetades muu hulgas tema kodakondsuse või tegevuskoha, tegevuse laadi ja rahastamisallikad, ning täpsustama, millised on kõnealuse isiku huvid vahekohtumenetluses. See koostatakse keeltes, mille lepinguosalisel on valinud vastavalt käesoleva lisa eeskirjale 46.
44. Vahekohus loetleb oma otsuses kõik esildised, mis ta on saanud ja mis vastavad käesoleva lisa eeskirjadele 42 ja 43. Vahekohus ei ole kohustatud oma otsuses käsitlema kõnealustes esildistes esitatud väiteid. Kõik käesoleva lisa kohaselt vahekohtule esitatud esildised esitatakse ka lepinguosalistele märkuste tegemiseks.

Kiireloomulised juhtumid

45. Kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jaos „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ osutatud kiireloomuliste juhtumite korral kohandab vahekohus pärast lepinguosalistega konsulteerimist käesolevas lisas nimetatud tähtaegu vastavalt vajadusele ja teatab lepinguosalistele kõnealustest kohandustest.

Kirjalik ja suuline tõlge

46. Lepinguosalised püüavad vahekohtu menetluse ühises töökeeles kokku leppida artiklis 3.26 „Konsultatsioonid“ viidatud konsultatsioonide käigus ja mitte hiljem kui käesoleva lisa eeskirja 10 punktis b osutatud kohtumisel.
47. Käesoleva lisa kohaselt koostatud dokumentide tõlgete kohta võivad märkusi esitada kõik lepinguosalised.
48. Kui käesoleva lepingu tõlgendamisel tekib lahkavamus, arvestab vahekohus asjaolu, et läbirääkimised käesoleva lepingu üle toimusid inglise keeles.

Tähtaegade arvutamine

49. Kui käesoleva lisa eeskirjas 8 osutatud asjaolude tõttu saab lepinguosaline dokumendi kätte muul kuupäeval kui see kuupäev, mil teine lepinguosaline sama dokumendi kätte saab, arvestatakse selle dokumendi kättesaamise kuupäevast arvestatavaid ajavahemikke alates selle dokumendi kättesaamise hilisemast kuupäevast.

Muud menetlused

50. Käesolevat lisa kohaldatakse ka menetluste suhtes, mis on kehtestatud artikli 3.34 „Otsuse täitmise mõistlik tähtaeg“ lõike 2, artikli 3.35 „Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetmete läbivaatamine“ lõike 2, artikli 3.36 „Ajutised meetmed otsuse täitmata jätmise korral“ lõike 3 või artikli 3.37 „Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetme läbivaatamine pärast ajutiste meetmete võtmist“ lõike 2 alusel. Käesolevas lisas sätestatud tähtaegu kohandatakse konkreetsete tähtaegade võrra, mis on sätestatud kõnealustes menetlustes vahekohtu otsuse vastuvõtmiseks.
51. Kui vahekohtu esialgne koosseis või mõned selle liikmed ei saa kokku tulla menetluste jaoks, mis on kehtestatud artikli 3.34 „Otsuse täitmise mõistlik tähtaeg“ lõike 2, artikli 3.35 „Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetmete läbivaatamine“ lõike 2, artikli 3.36 „Ajutised meetmed otsuse täitmata jätmise korral“ lõike 3 või artikli 3.37 „Vahekohtu otsuse täitmiseks võetud meetme läbivaatamine pärast ajutiste meetmete võtmist“ lõike 2 alusel, kohaldatakse artiklis 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ sätestatud menetlusi. Otsusest teatamise tähtaega pikendatakse 15 päeva võrra.
-

VAHENDUSMENETLUS LEPINGUOSALISTE VAHELISTE VAIDLUSTE
LAHENDAMISEKS

ARTIKKEL 1

Eesmärk ning kohaldamisala

1. Käesoleva lisa eesmärk on aidata leida põhjaliku ja kiire menetluse teel ning vahendaja abiga mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus.
2. Kui ei ole sätestatud teisiti, kohaldatakse käesolevat lisa kõikide käesoleva lepingu kohaldamisalasse kuuluvate meetmete suhtes, mis mõjutavad kahjulikult lepinguosalistevahelist kaubandust või investeerimist.

ARTIKKEL 2

Teabenõue

1. Enne vahendusmenetluse algatamist võib lepinguosaline igal ajal küsida lepinguosalistevahelist kaubandust või investeerimist kahjustava meetme kohta teavet. Lepinguosaline, kellele selline taotlus edastatakse, esitab 20 päeva jooksul kirjaliku vastuse.

2. Kui vastav lepinguosaline leiab, et vastust ei ole võimalik 20 päeva jooksul esitada, teavitab ta taotlevat lepinguosalist viivituse põhjustest, lisades prognoosi lühima ajavahemiku kohta, mille jooksul tal on võimalik vastus esitada.

ARTIKKEL 3

Menetluse algatamine

1. Lepinguosaline võib igal ajal nõuda, et lepinguosalisel alustaksid vahendusmenetlust. Selleks tuleb teisele lepinguosalisele esitada kirjalik taotlus. Taotlus peab olema piisavalt üksikasjalik, kajastama selgelt taotluse esitanud lepinguosalise probleeme ning:
  - a) nimetama ära konkreetse kõnealuse meetme;
  - b) kirjeldama väidetavat kahjulikku mõju, mida meede taotluse esitanud lepinguosaliste arvates praegu või tulevikus lepinguosalistevahelisele kaubandusele või investeerimisele avaldab ning
  - c) selgitama, kuidas on taotluse esitanud lepinguosalise arvates kaubandust kahjustav mõju seotud selle meetmega.
2. Lepinguosaline, kellele selline taotlus on suunatud, võtab taotluse heasoovlikule kaalumisele ning kiidab selle kirjalikult heaks või lükkab tagasi kümne päeva jooksul alates kättesaamisest.

ARTIKKEL 4

Vahendaja valimine

1. Lepinguosalised püüavad kokku leppida vahendaja isikus hiljemalt 15 päeva jooksul alates käesoleva lisa artikli 3 „Menetluse algatamine“ lõikes 2 osutatud taotlusele antud vastuse kättesaamisest.
2. Kui lepinguosalised ei jõua kindlaksmääratud aja jooksul vahendaja isikus kokkuleppele, võib kumbki lepinguosaline paluda komitee esimehel või tema esindajal määrata vahendaja loosi teel artikli 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ lõike 2 alusel koostatud nimekirjast. Mõlema lepinguosalise esindajatel on õigus viibida loosi teel valimise juures.
3. Komitee esimees või tema esindaja valib vahendaja viie tööpäeva jooksul alates lõikes 2 osutatud taotlusest.
4. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti, ei tohi vahendaja olla kummagi lepinguosalise kodanik.
5. Vahendaja aitab erapooletul ja läbipaistval viisil lepinguosalistel saada selgust meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus kaubandusele ja investeeringutele ning jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni. 11. lisa kohaldatakse *mutatis mutandis* vahendajate suhtes. Samuti kohaldatakse *mutatis mutandis* 9. lisa eeskirju 4–9 ja 46–49.

ARTIKKEL 5

Vahendusmenetluse eeskirjad

1. Kümne päeva jooksul pärast vahendaja määramist esitab vahendusmenetluse algatanud lepinguosaline vahendajale ja teisele lepinguosalisele kirjalikult probleemi üksikasjaliku kirjelduse, mis sisaldab eelkõige teavet asjaomase meetme toimimise ning selle kahjuliku mõju kohta investeeringutele. Teine lepinguosaline võib esitada probleemi kirjelduse kohta oma märkused kirjalikult 20 päeva jooksul pärast kirjelduse kättetoimetamise kuupäeva. Kumbki lepinguosaline võib oma kirjeldusse või märkustesse lisada mis tahes teavet, mida ta peab vajalikuks.
2. Vahendaja võib valida sobivaima viisi, mis võimaldab saada selgust asjaomases meetmes ja selle võimalikus kahjulikus mõjus investeeringutele. Eelkõige võib vahendaja korraldada lepinguosalistevahelisi kohtumisi, pidada lepinguosalistega nõu ühiselt või eraldi, kasutada asjaomaste ekspertide või sidusrühmade abi või nõu ning pakkuda lepinguosalistele igasugust täiendavat tuge, mida nad soovivad. Enne asjaomaste ekspertide ja sidusrühmade abi või nõu kasutamist peab vahendaja aga nõu lepinguosalistega.
3. Vahendaja võib anda nõu või pakkuda lepinguosalistele kaalumiseks välja lahenduse, mille nad võivad heaks kiita või tagasi lükata, samuti võivad nad kokku leppida teistsuguses lahenduses. Vahendaja ei anna aga nõu vaidlusaluse meetme kooskõla kohta käesoleva lepinguga ega kommenteeri seda.
4. Menetlus viiakse läbi selle lepinguosalise territooriumil, kellele taotlus esitati, või vastastikusel kokkuleppel mis tahes muus asukohas või muul viisil.

5. Lepinguosalised püüavad jõuda mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduseni 60 päeva jooksul alates vahendaja nimetamisest. Kuni lõplikule kokkuleppele jõudmiseni võivad lepinguosalisel kaaluda võimalikke ajutisi lahendusi.
6. Lahendus võidakse vastu võtta komitee otsusega. Kumbki lepinguosaline võib nõuda sellise lahenduse jõustumiseks vajalike siseriiklike menetluste lõpuleviimist. Ühiselt kokku lepitud lahendused avaldatakse. Avaldatud versioon ei tohi aga sisaldada teavet, mille lepinguosaline on määranud konfidentsiaalseks.
7. Menetlus lõpetatakse:
  - a) lepinguosaliste vahel ühiselt kokku lepitud lahenduse vastuvõtmisega selle lahenduse vastuvõtmise kuupäeval;
  - b) lepinguosaliste vastastikusele kokkuleppele jõudmisega mis tahes menetlusetapis kokkuleppe sõlmimise kuupäeval;
  - c) vahendaja kirjaliku avaldusega selle kohta, et vahendamistegevuse jätkamine oleks kasutu, olles eelnevalt pidanud nõu lepinguosalistega, kõnealuse avalduse kuupäeval või
  - d) lepinguosalise kirjaliku avaldusega pärast mõlemat lepinguosalist rahuldavate lahenduste otsimist vahendusmenetluses ning vahendaja nõuannete ja välja pakutud lahenduste kaalumist kõnealuse avalduse kuupäeval.

ARTIKKEL 6

Mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamine

1. Kui lepinguosalisel on lahenduses kokku leppinud, võtavad mõlemad lepinguosalisel vajalikud meetmed, et rakendada mõlemat lepinguosalist rahuldav lahendus kokkulepitud aja jooksul.
2. Rakendav lepinguosaline teavitab teist lepinguosalist kirjalikult igast mõlemat lepinguosalist rahuldava lahenduse rakendamiseks võetavast meetmest.
3. Lepinguosaliste taotlusel esitab vahendaja lepinguosalistele kirjalikult faktiaruande projekti, milles esitatakse lühikokkuvõtte i) asjaomasest menetluses käsitletavast meetmest; ii) järgitud menetlustest ja iii) menetluse lõpptulemusel saavutatud võimalikust mõlemat lepinguosalist rahuldavast lahendusest, sealhulgas võimalikest ajutistest lahendustest. Vahendaja annab lepinguosalistele aruande projekti kohta märkuse esitamiseks 15 päeva. Pärast lepinguosaliste poolt nimetatud ajavahemikul esitatud märkuste kaalumist esitab vahendaja lepinguosalistele 15 päeva jooksul kirjaliku lõpliku faktiaruande. Faktiaruandes ei tõlgendata käesolevat lepingut.

ARTIKKEL 7

Seos vaidluste lahendamise

1. Vahendusmehhanism ei piira lepinguosaliste õigusi ja kohustusi kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel.

2. Vahendusmenetlus ei ole mõeldud käesoleva lepingu või muu kokkuleppe kohase vaidluste lahendamise menetluse aluseks. Lepinguosaline ei tohi sellistes vaidluste lahendamise menetlustes võtta aluseks ega kasutada tõenditena, samuti ei võta vahekohus arvesse:
  - a) teise lepinguosalise poolt vahendusmenetluse käigus esitatud seisukohti;
  - b) asjaolu, et teine lepinguosaline on väljendanud valmisolekut nõustuda vahendusmenetluses käsitletud meetme suhtes leitud lahendusega või
  - c) vahendaja antud nõu ega tema tehtud ettepanekuid.

3. Kui lepinguosalised ei lepi kokku teisiti ja ilma et see piiraks artikli 5 „Vahendusmenetluse eeskirjad“ lõike 6 kohaldamist, on menetluse kõik etapid, sealhulgas kõik nõuanded ja väljapakutud lahendused konfidentsiaalsed. Lepinguosalised võivad aga avalikustada asjaolu, et vahendamine toimub.

ARTIKKEL 8

Tähtajad

Kõiki käesolevas lisas osutatud tähtaegu võib muuta vaidluses osalevate poolte kokkuleppel.

ARTIKKEL 9

Kulud

1. Kumbki lepinguosaline kannab oma vahendusmenetluses osalemise kulud ise.
2. Korralduslike küsimustega seotud kulud, sealhulgas vahendaja tasustamise ja kulud, kannavad lepinguosalisel võrdselt. Vahendaja tasu vastab 9. lisa eeskirja 10 punktis b ettenähtule.

ARTIKKEL 10

Läbivaatamine

Viis aastat pärast käesoleva lepingu jõustumise kuupäeva konsulteerivad lepinguosalisel omavahel vahendusmehhanismi muutmise vajaduse üle, võttes arvesse saadud kogemusi ja vastava mehhanismi arengut WTOs.

VAHEKOHTUNIKE JA VAHENDAJATE KÄITUMISJUHEND

Mõisted

1. Käesolevas käitumisjuhendis kasutatakse järgmisi mõisteid:

„vahekohtunik“ – artikli 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ alusel moodustatud vahekohtu liige;

„kandidaat“ – üksikisik, kelle nimi on kantud artiklis 3.44 „Vahekohtunike nimekirjad“ osutatud vahekohtunike nimekirja ja kelle valimist vahekohtunikuks kaalutakse artikli 3.29 „Vahekohtu moodustamine“ alusel;

„assistent“ – isik, kes vahekohtuniku ametisse nimetamise tingimuste kohaselt teostab uurimisi või abistab vahekohtunikku;

„menetlus“ – vahekohtumenetlus kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel, kui ei ole ette nähtud teisiti;

„töötajad“ – vahekohtuniku puhul tema juhendamise ja kontrolli all olevad isikud, välja arvatud assistendid.

Menetlusega seotud kohustused

2. Kogu menetluse jooksul hoidub iga kandidaat ja vahekohtunik ebasobivast või ebasobivana tunduvast käitumisest, on sõltumatu ja erapooletu, väldib otseseid ja kaudseid huvide konflikte ning järgib eeskujulikke käitumisnorme, et tagada vaidluste lahendamise menetluse usaldusväärsus ja erapooletus. Vahekohtunikud ei võta vahekohtule esitatud küsimustes vastu juhtnööre üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Endised vahekohtunikud peavad järgima käesoleva käitumisjuhendi punktides 15, 16, 17 ja 18 sätestatud kohustusi.

Avalikustamiskohustus

3. Enne enda vahekohtunikuks kinnitamist kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jao „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“ alusel avalikustab kandidaat kõik huvid, suhted või küsimused, mis võivad mõjutada tema sõltumatust või erapooletust või mõistliku eelduse kohaselt tekitada menetluses ebasobiva käitumise või erapoolikuse mulje. Sel eesmärgil teeb kandidaat mõistlikes piirides kõik endast sõltuva, et selgitada välja kõik sellised huvid, suhted ja küsimused.
4. Kandidaat või vahekohtunik edastab teabe käesoleva käitumisjuhendi tegeliku või võimaliku rikkumise kohta üksnes komiteele, et lepinguosalisel saaksid kõnealust teavet kaaluda.

5. Kui vahekohtunik on valitud, teeb ta ka edaspidi mõistlikes piires kõik endast sõltuva, et selgitada välja kõik käesoleva käitumisjuhendi punktis 3 nimetatud huvid, suhted või küsimused, ja avalikustab need. Avalikustamiskohustus on pidev ülesanne, mis nõuab vahekohtunikult kõikide selliste menetluse mis tahes etapis tekkida võivate huvide, suhete ja küsimuste avalikustamist võimalikult varakult pärast seda, kui vahekohtunik on sellest teada saanud. Vahekohtunik avalikustab sellised huvid, suhted ja küsimused, teavitades neist kirjalikult komiteed, et lepinguosalisel saaksid neid kaaluda.

Vahekohtunike ülesanded

6. Peale väljavalimist peab vahekohtunik kogu menetluse käigus täitma oma ülesandeid põhjalikult ja kiiresti, hoolikalt ja õiglaselt.
7. Vahekohtunik käsitleb üksnes neid küsimusi, mis menetluses tõstatatakse ja mis on otsuse tegemisel vajalikud, ega delegeeri seda ülesannet ühelegi teisele isikule.
8. Vahekohtunik võtab kõik vajalikud meetmed selle tagamiseks, et tema assistendid ja töötajad on teadlikud käesoleva käitumisjuhendi punktide 2, 3, 4, 5, 16, 17 ja 18 ning täidavad neid.
9. Vahekohtunik ei astu menetluse asjus ühepoolsetesse kontaktidesse.

Vahekohtunike sõltumatus ja erapooletus

10. Vahekohtunik peab olema sõltumatu ja erapooletu ning vältima ebasobiva või erapooliku mulje jätmist ega tohi lasta ennast mõjutada isiklikest huvidest, välisest survest, poliitilistest tõekspidamistest, avalikust arvamusest, lojaalsusest lepinguosalisel ega kriitikakartusest.

11. Vahekohtunik ei võta kaudselt ega otseselt ühtegi kohustust ega võta vastu ühtegi hüve, mis võiks takistada või tunduda takistavat tema ülesannete nõuetekohast täitmist.
12. Vahekohtunik ei tohi kasutada oma ametiseisundit vahekohtus mis tahes isiklike või erahuide edendamiseks ning hoidub toimingutest, mis võivad jätta mulje, et kellelgi teisel on võimalik teda mõjutada.
13. Vahekohtunik ei tohi lasta rahalistel, ärilistel, erialastel, perekondlikel või sotsiaalsetel suhetel või kohustustel mõjutada oma käitumist ega otsuseid.
14. Vahekohtunik hoidub selliste suhete sõlmimisest või rahaliste huvide omandamisest, mis võivad mõjutada tema erapooletust või mis võivad mõistliku eelduse kohaselt jätta ebasobiva või erapooliku mulje.

Endiste vahekohtunike kohustused

15. Kõik endised vahekohtunikud peavad hoiduma toimingutest, mis võivad jätta mulje, et nad olid oma ülesannete täitmisel erapoolikud või said vahekohtu otsusest kasu.

Konfidentsiaalsus

16. Ükski vahekohtunik ega endine vahekohtunik ei avalda ega kasuta menetlusega seotud või menetluse käigus saadud mitteavalikku teavet, välja arvatud menetluse huvides, ning eelkõige ei avalda ega kasuta ta seda teavet isikliku kasu saamiseks või kasu hankimiseks teistele või teiste huvide mõjutamiseks.
17. Vahekohtunik ei avalikusta vahekohtu otsust ega selle osi enne selle avalikustamist vastavalt kolmanda peatüki „Vaidluste lahendamine“ B jaole „Lepinguosaliste vaheliste vaidluste lahendamine“.
18. Vahekohtunik või endine vahekohtunik ei avalda kunagi teavet vahekohtu nõupidamiste ega ühegi liikme seisukohtade kohta neis nõupidamistes.

Kulud

19. Iga vahekohtunik peab arvestust nii enda kui ka oma assistentide menetlusele kulunud aja ja tehtud kulude üle ning esitab nende kohta lõpparuande.

Vahendajad

20. Käesolevas käitumisjuhendis kirjeldatud norme, mida kohaldatakse vahekohtunike ja endiste vahekohtunike suhtes, kohaldatakse *mutatis mutandis* ka vahendajate suhtes.

KOKKULEPE NR 1

RUUMI JA LOODUSVARADE KÄTTESAADAVUSE SUHTES KOHALDATAVATE ERIPPIIRANGUTE KOHTA SINGAPURIS

1. Artiklit 2.3 „Võrdne kohtlemine“ ei kohaldata meetmete suhtes, mis hõlmavad järgmist:
  - a) Singapuri joogiveevarud;
  - b) Singapuris asuva elamukinnisvara¹ või mis tahes elamumajanduskava omamine, ostmine, arendamine, haldamine, hooldamine, kasutamine, valdamine, müük või muul viisil võõrandamine.
2. Komitee vaatab kolm aastat pärast käesoleva lepingu jõustumist ja hiljem iga kahe aasta järel läbi, kas ostja poolt tasumisele kuuluv tempelmaks (Additional Buyer's Stamp Duty), juhul kui see veel kehtib, on elamukinnisvaraturu stabiilsuse säilitamiseks jätkuvalt vajalik. Singapur esitab kõnealuste konsultatsioonide käigus asjakohast statistikat ja teavet elamukinnisvaraturu olukorra kohta.

---

¹ Mõiste „elamukinnisvara“ tähendab kinnisvara, nagu see on kindlaks määratud elamukinnisvara käsitleva seaduse (Residential Property Act) 274. peatükis käesoleva lepingu jõustumise kuupäeval kehtiva redaktsioonis.

KÄSITUSLEPE NR 2

VAHEKOHTUNIKE TASUSTAMISE KOHTA

Lepinguosalised kinnitavad, et on 9. lisa 10. eeskirja osas ühisel seisukohal järgmises:

1. Vahekohtunikele makstavate tasude ja hüvitatavate kulude puhul lähtutakse kahe- või mitmepoolsetes lepingutes kirjeldatud samalaadsete rahvusvaheliste vaidluste lahendamise mehhanismide standarditest.
2. Lepinguosalised lepivad tasu ja kulude konkreetses summas kokku enne 9. lisa 10. eeskirjas osutatud lepinguosaliste kohtumist vahekohtuga.
3. Mõlemad lepinguosalisel rakendavad käesolevat kokkulepet heas usus, et hõlbustada vahekohtu tööd.